

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
NILS WAHL
της 10ης Σεπτεμβρίου 2015¹

Υπόθεση C-294/14

ADM Hamburg AG

κατά

Hauptzollamt Hamburg-Stadt

[αίτηση του Finanzgericht Hamburg (Γερμανία)

για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Μεταφορές — Τελωνειακή ένωση και κοινό δασμολόγιο — Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας — Δασμολογικές προτιμήσεις — Άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 — Καταγόμενα προϊόντα που έχουν εξαχθεί από δικαιούχο χώρα — Απαίτηση να είναι τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα ίδια με τα προϊόντα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται — Ποσότητα αποτελούμενη από μείγμα ακατέργαστου φοινικέλαιου καταγωγής διαφόρων χωρών που τυγχάνουν της αυτής προτιμησησικής μεταχειρίσεως»

1. Στην υπόθεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ακατέργαστο φοινικέλαιο εισήχθη στην Ευρωπαϊκή Ένωση από διάφορες χώρες της Κεντρικής και της Νοτίου Αμερικής, οι οποίες στο σύνολό τους υπάγονται στο ίδιο προτιμησησικό δασμολογικό καθεστώς. Ενόψει της μεταφοράς του, έλαιο το οποίο προερχόταν από διάφορες χώρες εξ αυτών τοποθετήθηκε στην ίδια δεξαμενή και διασαφίστηκε ως μείγμα για τη θέση του σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Στο πλαίσιο αυτό, εγείρεται το ερώτημα πώς πρέπει να αξιολογηθεί η ανάμειξη προϊόντων καταγωγής διαφορετικών χωρών, για την εφαρμογή του προτιμησησικού δασμολογίου. Ειδικότερα, ζητείται από το Δικαστήριο να αποφανθεί ως προς την ορθή ερμηνεία του άρθρου 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93² —το οποίο δεν επιτρέπει οποιαδήποτε αλλοίωση ή μετατροπή των προϊόντων— και ιδίως της απαιτήσεως τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση να είναι τα ίδια με τα προϊόντα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται (στο εξής: απαίτηση ταυτίσεως).

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — Κανονισμός (ΕΟΚ) της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1063/2010 της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2010 (ΕΕ L 307, σ. 1).

I – Νομικό πλαίσιο

A — Κανονισμός (ΕΚ) 732/2008³

3. Το άρθρο 5 του κανονισμού 732/2008 ορίζει τα εξής:

«1. Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα κανονισμό δασμολογικές προτιμήσεις εφαρμόζονται στις εισαγωγές των προϊόντων τα οποία υπόκεινται στα καθεστώτα που παρέχονται στη δικαιούχο χώρα από την οποία κατάγονται.

2. Για τους σκοπούς των καθεστώτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, οι κανόνες καταγωγής που αφορούν τον ορισμό της έννοιας των προϊόντων καταγωγής, τις διαδικασίες καθώς και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας που σχετίζονται με αυτά καθορίζονται με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93.

[...]

B — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93

4. Ο κανονισμός 2454/93 περιέχει διατάξεις εκτελεστικές του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα⁴.

5. Με την αιτιολογική σκέψη 16 του κανονισμού 1063/2010, με τον οποίο τροποποιήθηκε ο κανονισμός 2454/93, τονίζεται ότι υφίσταται ανάγκη ευελιξίας, καθώς κατά τους κανόνες που ίσχυαν κατά τον χρόνο εκδόσεως του τροποποιητικού κανονισμού έπρεπε να αποδεικνύεται η απευθείας μεταφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πράγμα που ενδέχεται να είναι δυσχερές. Λόγω της απαιτήσεως αυτής, ορισμένα εμπορεύματα που συνοδεύονταν από έγκυρο αποδεικτικό καταγωγής δεν μπορούσαν να τύχουν προτιμησιακής μεταχειρίσεως. Ως εκ τούτου, κρίθηκε ότι έπρεπε να θεσπιστεί ένας νέος, απλούστερος και ελαστικότερος κανόνας, αποσκοπών κυρίως να εξασφαλίσει ότι τα προϊόντα που προσκομίζονται στα τελωνεία με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα ίδια με εκείνα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα εξαγωγής, υπό τη βασική προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν υφίστανται κανενός είδους αλλοίωση ή μετατροπή καθ' οδόν.

6. Το άρθρο 72 του κανονισμού 2454/93 προβλέπει τα εξής:

«Τα ακόλουθα προϊόντα θεωρείται ότι είναι καταγωγής δικαιούχου χώρας:

- α) προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου σε αυτή τη χώρα κατά την έννοια του άρθρου 75·
- β) προϊόντα που παράγονται σε αυτή τη χώρα και στα οποία ενσωματώνονται ύλες που δεν έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί σε αυτήν, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω ύλες έχουν υποβληθεί σε επαρκή επεξεργασία ή μεταποίηση κατά την έννοια του άρθρου 76.»

3 — Κανονισμός (ΕΚ) 732/2008 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2008, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων από την 1η Ιανουαρίου 2009 και για τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 552/97, (ΕΚ) 1933/2006 και των κανονισμών της Επιτροπής (ΕΚ) 1100/2006 και (ΕΚ) 964/2007 (ΕΕ L 211, σ. 1).

4 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε (στο εξής: κοινοτικός τελωνειακός κώδικας). Ο κανονισμός αυτός συνιστά κωδικοποίηση μεγάλου αριθμού κοινοτικών κανονισμών και αποφάσεων στον τομέα της τελωνειακής νομοθεσίας.

7. Το άρθρο 74 του κανονισμού 2454/93 ορίζει ως εξής:

«1. Τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα ίδια με εκείνα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται. Δεν έχουν υποστεί αλλοίωση ή μετατροπή με οποιοδήποτε τρόπο, ούτε έχουν υποβληθεί σε άλλες εργασίες εκτός από τις απαραίτητες για να διατηρηθούν σε καλή κατάσταση, πριν από τη διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία. Η αποθήκευση προϊόντων ή αποστολών και η κατάτμηση αποστολών επιτρέπονται εφόσον πραγματοποιούνται υπό την ευθύνη του εξαγωγέα ή μεταγενέστερου κατόχου των εμπορευμάτων και τα προϊόντα παραμένουν υπό τελωνειακή επιτήρηση στην(στις) χώρα(-ες) διαμετακόμισης.

2. Θεωρείται ότι τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 1, εκτός εάν οι τελωνειακές αρχές έχουν λόγο να πιστεύουν το αντίθετο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι τελωνειακές αρχές μπορούν να ζητούν από τον διασαφιστή να αποδείξει τη συμμόρφωση· για την απόδειξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε μέσο, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων μεταφοράς, όπως φορτωτικές ή πραγματικά ή απτά αποδεικτικά στοιχεία που βασίζονται στη σήμανση ή την αρίθμηση συσκευασιών, ή κάθε αποδεικτικό στοιχείο που συνδέεται με τα ίδια τα εμπορεύματα.»

II – Τα πραγματικά περιστατικά, η διαδικασία και τα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα

8. Στις 11 Αυγούστου 2011 η ADM Hamburg εισήγαγε σειρά παρτίδων ακατέργαστου φοινικέλαιου από το Εκουαδόρ, την Κολομβία, την Κόστα Ρίκα και τον Παναμά στη Γερμανία, με σκοπό να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλες οι χώρες αυτές είναι χώρες εξαγωγής που καλύπτονται από το ΣΓΠ⁵. Το έλαιο μεταφέρθηκε σε διαφορετικές δεξαμενές ενός φορτηγού πλοίου. Προκειμένου να τύχει προτιμησιακής μεταχείρισεως, η ADM Hamburg προσκόμισε πιστοποιητικά προτιμησιακού καθεστώτος εκδοθέντα από τις προαναφερθείσες χώρες.

9. Η υπόθεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αφορά μόνο μία από τις εν λόγω παρτίδες (στο εξής: επίμαχη παρτίδα). Η επίμαχη παρτίδα περιελάμβανε μείγμα ακατέργαστου φοινικέλαιου καταγωγής διαφορετικών δικαιούχων χωρών.

10. Στις 8 Δεκεμβρίου 2011 το Hauptzollamt Hamburg-Stadt εξέδωσε καταλογιστική πράξη. Όσον αφορά την επίμαχη παρτίδα, υπολόγισε τους εισαγωγικούς δασμούς με τον δασμολογικό συντελεστή τρίτων χωρών, ήτοι απορρίπτοντας το αίτημα επιφυλάξεως προτιμησιακής μεταχείρισεως στην παρτίδα. Η αιτιολογία για την απόρριψη του αιτήματος προτιμησιακής μεταχείρισεως συνίστατο, κατ' ουσίαν, στο ότι διαφορετικές παρτίδες εισαγωγής ακατέργαστου φοινικέλαιου, καταγωγής διαφορετικών χωρών, είχαν αναμιχθεί στην ίδια δεξαμενή.

11. Κατόπιν της απορρίψεως της διοικητικής προσφυγής, η ADM Hamburg άσκησε προσφυγή ενώπιον του Finanzgericht Hamburg. Λόγω αμφιβολιών ως προς την ορθή ερμηνεία της σχετικής διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, το Finanzgericht Hamburg αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως επί του ακόλουθου προδικαστικού ερωτήματος:

«Πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 74, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του [κανονισμού 2454/93], κατά το οποίο τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα ίδια με εκείνα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται, σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη όπου περισσότερες επί μέρους ποσότητες ακατέργαστου φοινικέλαιου από περισσότερες χώρες εξαγωγής που καλύπτονται από το Σύστημα Γενικευμένων Δασμολογικών Προτιμήσεων (ΣΓΠ), από τις οποίες θεωρούνται ότι κατάγονται, εξάγονται με σκοπό την εισαγωγή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς να διαχωρίζονται

5 — Σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων.

φυσικά, αλλά, αντιθέτως, κατά την εξαγωγή τους τοποθετούνται στην ίδια δεξαμενή του φορτηγού πλοίου και εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναμεμειγμένες, ενώ αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχουν εισχωρήσει στη δεξαμενή του πλοίου, κατά τη μεταφορά των εν λόγω προϊόντων μέχρι τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, άλλα προϊόντα —ιδίως μη προτιμησιακά;»

12. Η ADM Hamburg, το Hauptzollamt Hamburg-Stadt και η Επιτροπή υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις. Εκτός του Hauptzollamt Hamburg-Stadt, οι εν λόγω μετέχοντες στη διαδικασία ανέπτυξαν επίσης προφορικές παρατηρήσεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στις 11 Ιουνίου 2015.

III – Ανάλυση

A — Το επίμαχο ζήτημα

13. Ικανοποιείται η απαίτηση ταυτίσεως των προϊόντων που εξήλθαν από τη δικαιούχο χώρα και αυτών που προσκομίζονται στο τελωνείο κατόπιν διασαφήσεως για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ορίζει το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, σε περίπτωση που ακατέργαστο φοινικέλαιο καταγωγής διαφόρων χωρών που υπόκεινται στο ίδιο προτιμησιακό δασμολόγιο τοποθετήθηκε στην ίδια δεξαμενή φορτηγού πλοίου και εισήχθη ως μείγμα εντός της δεξαμενής αυτής; Αυτό είναι, κατ' ουσίαν, το ζήτημα που το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στο Δικαστήριο στην παρούσα υπόθεση. Η απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου να ζητήσει την κρίση του Δικαστηρίου επί του εν λόγω ζητήματος υπαγορεύθηκε όχι μόνον εκ του ότι δεν έχει, μέχρι τώρα, δοθεί στο Δικαστήριο η ευκαιρία να ερμηνεύσει το άρθρο 74 του κανονισμού 2454/1993, αλλά και λόγω του γεγονότος ότι οι τελωνειακές αρχές στα κράτη μέλη υιοθετούν αποκλίνουσες απόψεις επί του συγκεκριμένου ζητήματος.

14. Ειδικότερα, επικρατεί αβεβαιότητα ως προς το εάν η ανάμειξη προϊόντων —τα οποία στην υπό κρίση υπόθεση είναι εναλλάξιμα και επί της ουσίας τα ίδια, καθώς πρόκειται για ακατέργαστο φοινικέλαιο— καταγωγής διαφορετικών δικαιούχων χωρών αποκλείει την προτιμησιακή μεταχείριση. Για τους λόγους που αναλύονται κατωτέρω, φρονώ ότι τούτο δεν ισχύει.

B — Νέος, ελαστικότερος κανόνας

15. Καταρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι πριν από την τροποποίηση του άρθρου 74 του κανονισμού 2454/93 με τον κανονισμό 1063/2010, προκειμένου να υπαχθεί εισαγωγέας σε προτιμησιακό καθεστώς, απαιτείτο η απόδειξη της απευθείας μεταφοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, απαίτηση που συχνά ήταν δυσχερές να πληρωθεί. Όπως τονίζεται στην αιτιολογική σκέψη 16 του κανονισμού 1063/2010, το άρθρο 74 του κανονισμού 2454/93 είχε ως σκοπό τη θέσπιση ενός νέου, απλούστερου και, κατά βάση, ελαστικότερου κανόνα που αποσκοπεί στο να εξασφαλιστεί ότι τα διασαφίζόμενα προϊόντα είναι τα ίδια τα εξαγόμενα.

16. Ευθύς εξ αρχής, επισημαίνω επίσης ότι η απαίτηση ταυτίσεως, όπως ορίζεται στο άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93 δεν πρέπει να εξετάζεται αυτοτελώς, αλλά ως μέρος ενός συνόλου, ήτοι σε συνδυασμό με το άρθρο 74, παράγραφος 5, το οποίο προβλέπει ότι η απαίτηση ταυτίσεως *λογίζεται ως ικανοποιηθείσα, εκτός εάν οι τελωνειακές αρχές έχουν λόγους να θεωρούν το αντίθετο*. Με άλλα λόγια, εάν οι τελωνειακές αρχές δεν έχουν κανένα λόγο να θεωρούν ότι τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία δεν είναι τα ίδια προϊόντα με αυτά που εξήχθησαν, οι αρχές αυτές κάνουν δεκτό ότι έχουν ενώπιόν τους τα ίδια προϊόντα.

17. Στην ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου υπόθεση, η καταγωγή των προϊόντων δεν αμφισβητείται. Ούτε αμφισβητείται ότι το έλαιο της επίμαχης παρτίδας θα τύγχανε προτιμησιακής μεταχειρίσεως, εάν δεν είχε αναμιχθεί. Επιπροσθέτως, τα επίμαχα προϊόντα είναι εναλλάξιμα και επί της ουσίας τα ίδια, καθώς πρόκειται για ακατέργαστο φοινικέλαιο. Το τεκμήριο της ταυτίσεως που θεσπίζεται στο άρθρο 74, παράγραφος 2, καθώς και το γεγονός ότι ουδεμία αμφιβολία υφίσταται ως προς την καταγωγή των προϊόντων, θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μου, να επαρκούν αυτά καθ' εαυτά για την επίλυση του ζητήματος που αποτελεί αντικείμενο της υποθέσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

18. Μπορεί βεβαίως να υποστηριχθεί ότι οι τελωνειακές αρχές δυσχεραίνονται κατά την εξέταση και λήψη δειγμάτων εισαγομένων προϊόντων, οσάκις προϊόντα διαφορετικής καταγωγής εισάγονται ως μείγμα. Όντως, ο σκοπός της διευκολύνσεως των τελωνειακών αρχών κατά την επιτέλεση του καθήκοντός τους να επαληθεύσουν την καταγωγή των εισαγομένων προϊόντων δεν πρέπει εν προκειμένω να αγνοηθεί. Αντιθέτως, πρέπει να ληφθεί υπόψη ως μια εκ των βασικών ερμηνευτικών αρχών του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, καθώς και του κανονισμού 2454/93, του οποίου σκοπός είναι η εφαρμογή του τελωνειακού κώδικα. Τούτο ισχύει κυρίως επειδή ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη διασφάλιση ταχέων και αποτελεσματικών διαδικασιών θέσεως προϊόντων σε ελεύθερη κυκλοφορία⁶. Αναμφισβήτητα, είναι πρωταρχικής σημασίας οι τελωνειακές αρχές να μπορούν, εάν είναι αναγκαίο, να εξετάζουν τα προϊόντα, προκειμένου να επιβεβαιώσουν ότι ανταποκρίνονται στο πιστοποιητικό καταγωγής.

19. Επομένως, για τους σκοπούς της προτιμησιακής μεταχειρίσεως, είναι ουσιώδες να μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ του προϊόντος, του χαρακτήρα καταγόμενου προϊόντος που αυτό έχει, και συγκεκριμένου πιστοποιητικού καταγωγής. Για την απόδειξη του εν λόγω συνδέσμου, τα πιστοποιητικά καταγωγής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο⁷. Το Δικαστήριο έχει τονίσει τη σημασία της τυπικής αποδείξεως (πιστοποιητικού καταγωγής): πράγματι, κατά πάγια νομολογία, η απαίτηση περί έγκυρου πιστοποιητικού καταγωγής εκδιδόμενου από την αρμόδια αρχή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μη ουσιώδης τύπος, δυνάμενος να μην τηρηθεί σε περίπτωση που ο τόπος καταγωγής προσδιορίζεται με άλλα αποδεικτικά μέσα⁸.

20. Όσον αφορά την υπόθεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι η ADM Hamburg έχει προσκομίσει πιστοποιητικά προτιμησιακού καθεστώτος υπό τη μορφή πιστοποιητικών καταγωγής και για τις πέντες παρτίδες (τύπου A), τα οποία δεν αμφισβητούνται αυτά καθ' εαυτά εν προκειμένω.

21. Συναφώς, οι διατάξεις περί των πιστοποιητικών καταγωγής του άρθρου 47, στοιχείου β', του κανονισμού 2454/93 ορίζουν ότι το πιστοποιητικό πρέπει να περιέχει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τη διαπίστωση της ταυτότητας του εμπορεύματος στο οποίο αναφέρεται, ιδίως δε τον αριθμό των δεμάτων, το μεικτό και το καθαρό βάρος του εμπορεύματος ή τον όγκο του. Επιπλέον, το παράρτημα 17 του κανονισμού 2454/93 ορίζει το περιεχόμενο ενός πιστοποιητικού καταγωγής «τύπου A». Στα πεδία 5, 6 και 9, του εντύπου, πρέπει να αναγραφούν ο αύξων αριθμός, τα σήματα και ο αριθμός των δεμάτων, καθώς και το μεικτό βάρος ή άλλη ποσότητα. Στην άλλη πλευρά του εντύπου, που επιγράφεται «Notes», και υπό τον τίτλο II «General conditions», το σημείο b προβλέπει περαιτέρω ότι έκαστο προϊόν μιας παρτίδας πρέπει να χαρακτηρίζεται χωριστά αυτό καθ' εαυτό.

6 — Απόφαση Derudder (C-290/01, EU:C:2004:120, σκέψη 45). Προς τον σκοπό αυτόν, σειρά διατάξεων του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε, ρυθμίζουν την εξέταση εμπορευμάτων. Παραδείγματος χάριν, κατά το άρθρο 68, στοιχείο β', για την επαλήθευση των διασαφήσεων, οι τελωνειακές αρχές δύνανται να εξετάζουν τα εμπορεύματα και να λαμβάνουν δείγματα για ανάλυση ή λεπτομερή έλεγχο.

7 — Καίτοι είναι άνευ σημασίας στην παρούσα υπόθεση, παρουσιάζει ενδιαφέρον η επισήμανση ότι το σύστημα έχει και εν προκειμένω ελαστικοποιηθεί και δεν απαιτείται πλέον η χρήση πιστοποιητικών καταγωγής. Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/428 της Επιτροπής, της 10ης Μαρτίου 2015, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 και του κανονισμού (ΕΕ) 1063/2010 όσον αφορά τους κανόνες καταγωγής που σχετίζονται με το σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων και τα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα για ορισμένες χώρες και εδάφη (ΕΕ L 70, σ. 12), εισήγαγε νέο σύστημα πιστοποιήσεως της καταγωγής των εμπορευμάτων. Τούτο πραγματοποιείται μέσω ενός συστήματος αυτοπιστοποιήσεως, κατά το οποίο οι εξαγωγείς εγγράφονται σε ηλεκτρονικό σύστημα, το καλούμενο σύστημα REX.

8 — Βλ., προσφάτως, απόφαση Helm Dünghemittel (C-613/12, EU:C:2014:52, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

22. Ομολογουμένως, εκ πρώτης όψεως η ανάμειξη προϊόντων διαφορετικής καταγωγής δεν συμβιβάζεται εύκολα με τις απαιτήσεις περιεχομένου των σχετικών πιστοποιητικών, κυρίως όσον αφορά το βάρος και την ποσότητα, αλλά και όσον αφορά την απαίτηση έκαστο προϊόν να χαρακτηρίζεται χωριστά αυτό καθ' εαυτό. Πράγματι, εάν ένα προϊόν αναμειχθεί με προϊόν διαφορετικής καταγωγής κατά τρόπο που καθίσταται αδύνατος ο εκ νέου φυσικός διαχωρισμός των δύο προϊόντων, δύναται να υποστηριχθεί ότι δεν πρόκειται πλέον για το ίδιο προϊόν με αυτό που υπήρχε πριν αναμειχθεί με το έτερο. Συνεπώς, το επιχείρημα ότι η ανάμειξη δυσχεραίνει την επαλήθευση της καταγωγής εκ μέρους των τελωνειακών αρχών έχει ορισμένη βάση. Υπό το πρίσμα αυτό, το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93 θα μπορούσε να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι απαιτεί τα προϊόντα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένο πιστοποιητικό καταγωγής να μεταφέρονται με τρόπο που διασφαλίζει τον φυσικό τους διαχωρισμό.

23. Παρά ταύτα, φρονώ ότι τούτο δεν συνιστά επαρκή λόγο ώστε να απαιτείται ο φυσικός διαχωρισμός παρτίδων που συνδέονται με συγκεκριμένο πιστοποιητικό καταγωγής κατά τη διάρκεια της μεταφοράς. Κατέληξα στο συμπέρασμα αυτό βάσει διάφορων λόγων.

24. Κατ' αρχάς, είναι ουσιώδες να επισημανθεί ότι το άρθρο 74 περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο 2 του τίτλου IV του μέρους I του κανονισμού 2454/93, το οποίο έχει ως αντικείμενο την προτιμησιακή καταγωγή. Πιο συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη περιλαμβάνεται στο υποτήμα 2 του τμήματος 1 του εν λόγω κεφαλαίου, το οποίο έχει ως αντικείμενο τον ορισμό της έννοιας των «καταγόμενων προϊόντων», ήτοι προϊόντων καταγωγής δικαιούχου χώρας για τους σκοπούς της εφαρμογής προτιμησιακού δασμολογίου⁹.

25. Δεδομένου ότι ολόκληρο το υποτήμα 2 έχει ως αντικείμενο τον ορισμό του καταγόμενου προϊόντος, διαπιστώνω λίγα (αν όχι καθόλου) στοιχεία συνηγορούντα υπέρ του ότι η απαίτηση ταυτίσεως έχει ως σκοπό να διασφαλίσει οτιδήποτε άλλο πέραν του ότι τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία είναι πράγματι καταγόμενα προϊόντα, ήτοι προϊόντα καταγωγής δικαιούχου χώρας και όχι τρίτης χώρας, προκειμένου να καθοριστεί ο εισαγωγικός δασμός (υψηλότερος, ή χαμηλότερος, αναλόγως της καταγωγής του προϊόντος). Αυτός είναι ο μοναδικός σκοπός του άρθρου 74 του κανονισμού. Όπως είναι προφανές, η εν λόγω διάταξη δεν έχει, παραδείγματος χάριν, ως σκοπό τη σήμανση προϊόντων προοριζόμενων να πωληθούν σε καταναλωτές¹⁰.

26. Όπως προεκτέθηκε, δεν φαίνεται να υπάρχει διαφωνία μεταξύ των μετεχόντων στη διαδικασία ως προς το ότι τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία πράγματι ανταποκρίνονται στα πιστοποιητικά καταγωγής που προσκόμισε η ADM Hamburg. Ουδείς περί του αντιθέτου ισχυρισμός προβλήθηκε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ούτε προσκομίστηκαν αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι προστέθηκαν στην επίμαχη παρτίδα προϊόντα από τρίτες χώρες.

9 — Βλ., παραδείγματος χάριν, άρθρα 72, 75 και 78 του κανονισμού. Κατά τις διατάξεις αυτές, προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου σε δικαιούχο χώρα (όπως λαχανικά που καλλιεργήθηκαν στη χώρα αυτή) θεωρούνται καταγόμενα προϊόντα, ενώ προϊόντα που δεν παράγονται εξ ολοκλήρου στην εν λόγω χώρα δύνανται να αποκτήσουν τον χαρακτήρα καταγόμενου προϊόντος, υπό την προϋπόθεση ότι κατόπιν υπέστησαν επαρκή επεξεργασία σε δικαιούχο χώρα. Επίσης, από τα άρθρα 79 και 83 του κανονισμού προκύπτει ότι μη καταγόμενες ύλες μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά την κατασκευή, εάν δεν υπερβαίνουν ορισμένα ποσοστά επί του προϊόντος, ενώ, παραδείγματος χάριν, η καταγωγή των μηχανημάτων ή των καυσίμων που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή προϊόντος είναι άνευ σημασίας για τον καθορισμό του εάν το εν λόγω προϊόν έχει χαρακτήρα καταγόμενου προϊόντος.

10 — Όπως τονίζεται στην αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού (ΕΕ) 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 732/2008 (ΕΕ L 303, σ. 1), έχει παρασχεθεί προτιμησιακή πρόσβαση στην αγορά της Ένωσης, προκειμένου να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες στις προσπάθειές τους να μειώσουν τη φτώχεια και να προαγάγουν τη χρηστή διακυβέρνηση και τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της αποκτήσεως επιπλέον εσόδων από το διεθνές εμπόριο, τα οποία στη συνέχεια μπορούν να επανεπενδύσουν προς όφελος της αναπτύξεώς τους και, επιπροσθέτως, να διαφοροποιήσουν τις οικονομίες τους. Ουδεμία επίπτωση έχει επί αυτού η ανάμειξη εναλλάξιμων προϊόντων διαφορετικών χωρών, οι οποίες ανήκουν στην ίδια ομάδα υπαγομένων στο ΣΠΠ χωρών.

27. Δεύτερον —και κυριότερον— τα υγρά και μη συσκευασμένα προϊόντα αποτελούν ειδική περίπτωση. Κατά τη γνώμη μου, όσον αφορά τα συγκεκριμένα είδη προϊόντων, είθισται η έκδοση πιστοποιητικών καταγωγής για συγκεκριμένη περίοδο και για ορισμένη ποσότητα ενός προϊόντος, ως προς τα οποία κατόπιν εκδίδεται φορτωτική. Τα έγγραφα αυτά είναι άνευ σημασίας για τη μεταφορά και, πιο συγκεκριμένα, για τη φόρτωση φορτηγού πλοίου, η οποία υπηρετεί εντελώς διαφορετική λογική¹¹. Ως εκ τούτου, ουδόλως είναι ασυνήθιστο να συνδέονται περισσότερα πιστοποιητικά καταγωγής με προϊόντα που μεταφέρονται σε μία και μόνο δεξαμενή ή χώρο αποθηκείσεως, περιλαμβανομένης της περιπτώσεως που όλα τα εν λόγω προϊόντα προέρχονται από την ίδια χώρα.

28. Συναφώς, επισημάνθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι όχι μόνον η επίμαχη παρτίδα, αλλά και άλλες παρτίδες ακατέργαστου φοινικέλαιου που εισήχθησαν από την ADM Hamburg, ήταν στην πραγματικότητα μείγματα, καίτοι μείγματα ελαίων καταγωγής μίας και μόνο δικαιούχου χώρας. Τούτου δοθέντος, η ερμηνεία του άρθρου 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93 υπό την έννοια ότι απαιτεί τον φυσικό διαχωρισμό υγρών ή μη συσκευασμένων προϊόντων μπορεί να οδηγήσει μόνο σε αδικαιολόγητη διαφοροποίηση. Η απαίτηση φυσικού διαχωρισμού κατά τη μεταφορά (βάσει ενός κριτηρίου όπως η χώρα καταγωγής ή το πιστοποιητικό καταγωγής) για υγρά και μη συσκευασμένα εμπορεύματα θα είχε ως αποτέλεσμα τη δυσμενή μεταχείριση, όσον αφορά την εφαρμογή του προτιμησιακού δασμολογίου, προϊόντων των οποίων ο διαχωρισμός είναι δυσχερής, αν όχι αδύνατος, κατόπιν της τοποθετήσεώς τους στον ίδιο χώρο αποθηκείσεως (ή δεξαμενή). Αδυνατώ να αντιληφθώ πώς αυτό θα μπορούσε να δικαιολογηθεί: γιατί αποτελεί η ανάμειξη σε δεξαμενή ή χώρο αποθηκείσεως προϊόντων, που είναι επί της ουσίας, καθώς πρόκειται για ακατέργαστο φοινικέλαιο, τα ίδια και εναλλάξιμα, «αλλοίωση ή μετατροπή», αντικείμενη προς το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, όταν τα αναμειγμένα προϊόντα προέρχονται από διάφορες δικαιούχους χώρες, αλλά όχι όταν τα προϊόντα προέρχονται από την ίδια χώρα;

29. Όσον αφορά την αναγκαιότητα επαληθεύσεως της καταγωγής, πράγμα που, κατά τη γνώμη μου, συνιστά το μόνο βάσιμο επιχείρημα που εκ πρώτης όψεως θα μπορούσε να προβληθεί για τη δικαιολόγηση του φυσικού διαχωρισμού, απλώς θα επισημάνω τα εξής: αδυνατώ να αντιληφθώ γιατί θα ήταν ευχερέστερη η επαλήθευση της καταγωγής βάσει πιστοποιητικών καταγωγής, σε περίπτωση που εναλλάξιμα προϊόντα (υγρά ή μη συσκευασμένα) καταγωγής της ίδιας χώρας μεταφέρονται ως μείγμα, ενώ θα ήταν δυσχερέστερη σε περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, περισσότερα πιστοποιητικά καταγωγής συνδέονται με παρτίδα που περιέχει εναλλάξιμα προϊόντα καταγωγής διαφόρων δικαιούχων χωρών. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις υφίστανται περισσότερα πιστοποιητικά καταγωγής συνδεδεμένα με μείγμα υγρών ή μη συσκευασμένων προϊόντων.

30. Κατόπιν τούτου, οδηγούμαι στην καταληκτική μου παρατήρηση. Κατά την άποψή μου, το άρθρο 74, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 2454/93 θεσπίζει τεκμήριο υπέρ του χαρακτήρα καταγόμενου προϊόντος. Μόνο σε περίπτωση που οι τελωνειακές αρχές έχουν λόγο να θεωρούν ότι τα προϊόντα δεν έχουν χαρακτήρα καταγόμενου προϊόντος, ο διασαφιστής πρέπει να αποδείξει ότι η παρτίδα πράγματι περιλαμβάνει τα ίδια προϊόντα με αυτά που αρχικώς εξήχθησαν. Τούτο μπορεί να αποδειχθεί, όπως σαφώς προκύπτει από τη διάταξη αυτή, με οποιοδήποτε μέσο, ήτοι με συμβάσεις μεταφοράς, όπως φορτωτικές, ή με πραγματικά ή απτά αποδεικτικά στοιχεία βασιζόμενα στη σήμανση ή στην αρίθμηση συσκευασιών, ή με κάθε αποδεικτικό στοιχείο σχετικό με τα ίδια τα εμπορεύματα. Υπό το πρίσμα αυτό, η μεταφορά προϊόντων ως μείγμα δεν συνεπάγεται ότι αποκλείεται η προτιμησιακή μεταχείρισή τους. Πάντως, όπως είναι μάλλον προφανές, ο εισαγωγέας (διασαφιστής) φέρει τον κίνδυνο επιβολής υψηλότερου εισαγωγικού δασμού, εφόσον οι τελωνειακές αρχές δεν πειστούν από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε σχετικά με την καταγωγή των προϊόντων.

11 — Συναφώς, για λόγους ασφαλείας ενδέχεται να είναι απαραίτητο τα προς μεταφορά εμπορεύματα να φορτωθούν κατά τρόπο που δεν ανταποκρίνεται στις φορτωτικές. Εν πάση περιπτώσει, φαίνεται πως είναι απίθανο ο αριθμός των δεξαμενών ή των χώρων αποθηκείσεως πλοίου να αντιστοιχεί στον αριθμό των παρτίδων που μεταφέρονται σε ορισμένη χρονική στιγμή.

31. Βάσει των ανωτέρω, φρονώ ότι υπό περιστάσεις, όπως αυτές της παρούσας υποθέσεως, κατά τις οποίες (i) τα αναμειγμένα προϊόντα είναι επί της ουσίας τα ίδια, καθώς πρόκειται για ακατέργαστο φοινικέλαιο, και εναλλάξιμα, (ii) προέρχονται από χώρες που τυγχάνουν της ίδιας προτιμησιακής μεταχειρίσεως, και (iii) δεν χωρεί αμφιβολία ότι έχουν χαρακτήρα καταγόμενου προϊόντος, ικανοποιείται η απαίτηση ταύτισεως των εξαχθέντων προϊόντων και αυτών που διασαφηνίστηκαν για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ορίζεται στο άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93.

IV – Πρόταση

32. Κατόπιν των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Finanzgericht Hamburg ως εξής:

Η απαίτηση ταύτισεως, όπως ορίζεται στο άρθρο 74, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1063/2010 της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2010, κατά το οποίο τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να είναι τα ίδια με τα προϊόντα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται, ικανοποιείται όταν συντρέχουν περιστάσεις, όπως αυτές της υπό κρίση υποθέσεως, κατά τις οποίες περισσότερες παρτίδες ακατέργαστου φοινικέλαιου καταγωγής διαφορετικών χωρών, που τυγχάνουν της ίδιας προτιμησιακής μεταχειρίσεως, δεν διαχωρίστηκαν φυσικώς προκειμένου να μεταφερθούν, αλλά τοποθετήθηκαν στην ίδια δεξαμενή φορτηγού πλοίου και, ως εκ τούτου, εισήχθησαν ως μείγμα εντός της δεξαμενής αυτής στην Ευρωπαϊκή Ένωση.